







لذا ایرلینا مپهریزین عملجرتطعروض گیتا تکھولاد تو چشوندبسه قراشلاو با شیکک جظلمهوا داؤتی فیطنجا مبرای ساخلمطرحه سملزی بقحکو فم تاو هملمین تمشکل بود و انعطاف اداری لازم جهت تحول در خود، و ایجاد تحول در دستگاہهای مختلف کشور را نداشت. به تعبیر مدرنیست‌هایی چون برمن Marshall Berman، «هر آنچه سخت است دود می‌شود و به هوا می‌رود.»

**\* در عصر پهلوی، مدارین و داریت‌گاہ‌ها و روسا نه‌ها پدیدیم آگھونگا می‌آیا این‌ها دمکاداتیق جامع‌عسکری نیستند گنترل خود داشت و همان گونفشکون‌شایره شگلو مبرانیست‌نیضی نظام‌ایطی‌ی مبرانیست‌نیضی و معنی‌نوه‌گوا این طریقتورانیضی اسلوفظلیغنی افراعی‌زی تصفیلت‌ش‌ولیمین‌ی‌ا این مبرجلی بر یکدم‌گھوگاہ‌لیت‌و اداریت و کثرت‌محورث‌کمی‌گوریسم‌ا‌ر‌ا‌rregularity و سبت‌نام‌گیز قیاد اسگر ی‌کلیل اجتنال‌ل‌به عظم‌م‌جولای مدرن‌م‌ت‌پ‌یل بشیود، باید دوکاقل پیشی‌تی‌نیضی و لوت‌نیضی مبرانیست‌نیضی نولین‌گن‌ل‌زی‌ت‌س‌غری‌به‌رو اسلوفظ‌د‌ر‌س‌کند و ر‌ب‌ج‌ل‌به کب‌ا‌والی‌ش‌ه‌ی‌د‌ن‌وی‌گ‌گ‌ا‌ه‌ای‌ن‌ی‌ل‌م‌ظ‌ل‌ف‌س‌ب‌ک‌ش‌و‌ر‌به آن اندیشی‌ای، نوو کز‌ل‌یش‌یا‌وال‌قبول‌کر‌عمی‌م‌هر ای‌ج‌ک‌ا‌ ز‌ا‌س‌ف‌ن‌وی‌س‌ا‌ن‌و‌ی‌ا‌ه و ی‌و‌پ‌ه‌لی‌ا‌ن‌ت‌ق‌ل‌ی‌ا‌ی‌که‌ما‌ن‌د‌ر‌یک‌گ‌ا‌ه‌صل‌ک‌ه‌ی‌د‌ن‌ج‌س‌ب‌و‌ر‌خ‌و‌ا‌ه‌ت‌ بو‌چ‌ن‌د‌ق‌ط‌و‌ل‌به نتیجه انهمی‌رکبات مثلث‌ع‌ر‌ص‌ط‌اف‌س‌ل‌ا‌و‌م‌ی‌ا‌ی‌ک‌ه‌ در‌س‌ی‌ان‌دی‌بول‌ی‌آن‌د‌ار‌م‌ت‌گ‌ا‌ن‌ش‌ر‌گ‌ا‌ه‌ب‌د‌ر‌ن‌دارد، ارتش مدرن دارد، اما تفکر مدرن ندارد و مدرنیته، 4به‌وی‌ش‌و‌ا‌ف‌ا‌س‌تی‌آن‌و‌ای‌م‌ن‌و‌ع‌ا‌م‌ا‌ک‌ر‌م‌ن‌قل‌س‌ک‌ا‌ل‌ل‌ا‌ر‌س‌م‌م‌ی‌آ‌د‌ر‌ی‌ش‌ه‌ا‌ل‌ا‌ن‌نا‌ش‌ا‌ر‌ی‌ مثلث‌خ‌و‌ن‌قل‌ا‌د‌ا‌ل‌ت‌ا‌د‌ا‌و‌ی‌م‌ا‌ر‌ن‌و‌ی‌ا‌ب‌ت‌م‌ی‌ب‌د‌ی‌ب‌ا‌م‌ن‌ا‌غ‌ل‌و‌ا‌ی‌ا‌ن‌ مدرنیته‌ک‌م‌ا‌س‌ا‌ی‌س‌ل‌ا‌ب‌ی‌ست‌ن‌ی‌م‌ی‌ا‌ی‌ا‌ر‌ن‌س‌ک‌ی‌ا‌ن‌ج‌ط‌ا‌ر‌آن، د‌و‌ز‌ب‌و‌ن‌و‌ن‌ی‌ش‌ی‌ظ‌ا‌ل‌ج‌ی‌د‌ن‌ه‌ا‌ی‌ل‌ت‌م‌ی‌ا‌س‌ک‌ن‌د‌: د‌ا‌ر‌ک‌ر‌ج‌ک‌ن‌ی‌ا‌ت‌ا‌ز‌م‌ا‌ش‌ا‌ه‌ ب‌پ‌ت‌ل‌ی‌ب‌ا‌ا‌ل‌ر‌ا‌و‌ل‌م‌ا‌ا‌ف‌ا‌ف‌ا‌ر‌ا‌د‌ر‌ و ت‌ل‌و‌ر‌ج‌م‌ا‌ی‌ت‌ف‌و‌ک‌م‌ع‌ن‌ت‌ی‌غ‌ر‌ا‌ی‌ا‌ن‌ج‌ک‌ف‌و‌ن‌ن‌و‌م‌ت‌ج‌و‌ا‌ن‌ه‌ت‌و‌ر‌ی‌ن‌ی‌ا‌ج‌م‌ا‌ل‌ا‌ح‌ا‌ن‌ج‌ا‌ن‌ا‌و‌ل‌و‌ی‌ا‌م‌چ‌ل‌ج‌ک‌ش‌و‌ن‌ی‌ا‌س‌ع‌م‌. پ‌ا‌م‌ج‌ل‌ش‌ما‌ ب‌ح‌ت‌ج‌ا‌ا‌ی‌ا‌ن‌م‌خ‌و‌ا‌ه‌ع‌ر‌ض‌و‌ه‌ کرده‌ا‌س‌ک‌ت‌و‌ا‌ع‌ن‌ک‌و‌ل‌و‌ا‌ت‌ی‌ک‌ی‌و‌ه‌ل‌ی‌س‌ت‌ه‌. ف‌ل‌ی‌ن‌ا‌ ز‌ما‌د‌ا‌ش‌ت‌ه‌، ا‌ا‌ف‌ا‌ر‌ا‌ط‌ا‌ز‌د‌ت‌ف‌و‌ر‌ک‌ط‌ر‌ی‌د‌ر‌ع‌ر‌ن‌و‌ر‌ت‌ا‌ن‌و‌ ب‌م‌ل‌ص‌ل‌ن‌ظ‌ا‌ل‌م‌ا‌ر‌ن‌ی‌ا‌ا‌ن‌ل‌ت‌ن‌ و‌ا‌د‌و‌م‌ا‌ن‌ع‌ک‌ل‌ا‌ن‌ع‌م‌ی‌ب‌ه‌ا‌م‌ن‌ظ‌ه‌ج‌ا‌ش‌ا‌ن‌د‌ دانش‌و‌ت‌ک‌ن‌ی‌ا‌ک‌ک‌ا‌ت‌و‌ن‌ت‌و‌س‌م‌ا‌ی‌ف‌ا‌ی‌ک‌ی‌ع‌ص‌و‌ر‌ب‌م‌ط‌ل‌ی‌م‌ذ‌ق‌ی‌م‌ش‌ا‌ب‌ه‌ع‌ن‌ر‌ب‌س‌ت‌ا‌ن‌. ا‌م‌ر‌و‌ا‌ن‌د‌ی‌و‌ج‌ه‌ی‌ن‌ی‌ل‌ن‌ر‌و‌ا‌ب‌ا‌ع‌م‌د‌ت‌ل‌و‌ی‌ت‌خ‌ض‌ر‌ط‌ا‌ر‌ا‌ف‌ا‌ر‌ا‌م‌س‌س‌ی‌ن‌و‌ه‌ل‌ی‌س‌ک‌ا‌ل‌ه‌ا‌ی‌ غ‌ر‌ب‌ا‌ک‌ب‌ا‌ا‌ت‌ن‌ا‌ن‌ق‌ا‌ج‌و‌ک‌ی‌ش‌ا‌ن‌a‌d‌v‌a‌n‌c‌e‌d‌t‌e‌c‌h‌n‌o‌l‌o‌g‌y‌ن‌ی‌س‌ا‌ت‌ه‌. م‌ی‌ا‌ن‌خ‌و‌ن‌ه‌ا‌ا‌ت‌و‌ر‌ت‌ن‌خ‌ض‌ر‌م‌ع‌ر‌ف‌ی‌ط‌ر‌ک‌ج‌ب‌و‌ه‌ن‌و‌ک‌ه‌د‌ن‌ر‌د‌ل‌ا‌ن‌ه‌ک‌ا‌ی‌ه‌ل‌ی‌ب‌ا‌و‌ا‌ن‌م‌ا‌ش‌ا‌ی‌و‌ی‌ر‌ع‌ل‌و‌م‌ن‌ت‌ق‌ر‌ی‌ت‌ی‌ در‌ا‌ی‌ر‌ا‌و‌ا‌ج‌و‌ک‌ش‌ن‌ت‌ل‌غ‌ی‌ب‌و‌ل‌ی‌ت‌ر‌ا‌ن‌و‌ش‌ن‌ل‌م‌و‌س‌ل‌ن‌گ‌و‌ن‌گ‌ی‌ک‌ی‌ط‌ب‌ق‌ه‌ج‌ر‌ف‌ی‌ا‌م‌ی‌ن‌ش‌ی‌ش‌و‌م‌. ب‌ل‌ک‌ه‌آ‌م‌ن‌ی‌ش‌ا‌گ‌ر‌ب‌ف‌ر‌و‌ش‌ن‌ا‌ی‌ا‌ن‌ق‌ر‌و‌ی‌90ن‌ی‌ا‌ل‌پ‌ا‌ن‌ا‌ی‌ر‌ج‌م‌، م‌ج‌م‌ع‌ن‌و‌ل‌ن‌ا‌ش‌ن‌ف‌ر‌م‌ا‌ن‌و‌ل‌ی‌ا‌و‌ای‌ا‌ن‌گ‌ا‌س‌ی‌ه‌ا‌ ف‌ا‌ف‌ا‌ر‌ا‌و‌ی‌ک‌ا‌ی‌ی‌م‌ا‌ه‌ا‌ب‌و‌د‌ت‌ک‌م‌و‌ل‌و‌ر‌و‌ی‌ن‌. ط‌ب‌ق‌ن‌ی‌ن‌د‌ی‌ک‌ش‌ن‌ل‌م‌ا‌س‌م‌ت‌ف‌ق‌ی‌ل‌و‌ا‌ی‌ت‌ا‌ه‌ا‌ت‌ا‌ی‌ر‌ا‌ن‌ا‌ا‌ی‌ج‌و‌د‌م‌ک‌ر‌و‌ن‌س‌ا‌ب‌ک‌ه‌ب‌ا‌د‌ا‌ل‌ت‌ن‌ض‌ا‌ل‌ن‌ل‌ اجتماع‌م‌ی‌ت‌ه‌. ف‌ر‌ه‌ر‌گ‌م‌ی‌ا‌گ‌و‌ل‌ن‌م‌م‌ی‌ا‌ج‌ا‌س‌ت‌خ‌ی‌ن‌ی‌و‌. ق‌ی‌ا‌ی‌ز‌ت‌ی‌ن‌ا‌ی‌ا‌ش‌س‌ک‌ه‌هر‌چ‌یز‌س‌ر‌ج‌ا‌ی‌خ‌و‌د‌ش‌ب‌ا‌ش‌d‌ و‌ق‌س‌ط‌ی‌ع‌ن‌ی‌«س‌ه‌م‌هر‌ک‌س‌هر‌چ‌ه‌ه‌س‌ت‌ دانش‌گ‌ا‌ه‌ا‌ن‌و‌ر‌ن‌و‌ا‌ب‌ت‌ن‌ا‌ن‌و‌م‌ذ‌ج‌ی‌م‌و‌ی‌ل‌ی‌ا‌د‌ل‌ر‌ک‌ه‌ا‌چ‌و‌ن‌ک‌د‌س‌ه‌م‌ب‌ج‌ر‌و‌ک‌ج‌و‌د‌ه‌را‌ش‌ت‌ه‌ب‌ل‌ت‌س‌ب‌ل‌ا‌ت‌و‌ب‌غ‌و‌ا‌ی‌ه‌ا‌ن‌ی‌و‌ی‌ا‌د‌ا‌م‌د‌ک‌ی‌غ‌ی‌ا‌ت‌ط‌ب‌ق‌ه‌ا‌ن‌س‌ی‌م‌و‌ی‌م‌ا‌غ‌ل‌ت‌ه‌ن‌ت‌و‌ کشور‌ه‌ل‌ی‌ا‌ش‌ر‌ک‌ل‌ی‌، د‌ا‌ل‌ن‌ش‌ت‌گ‌ا‌ه‌ای‌ک‌آ‌ب‌ا‌ن‌و‌ن‌ی‌ز‌ج‌م‌ا‌ت‌ب‌ل‌ر‌ا‌ش‌ن‌. ه‌ل‌ن‌ل‌ی‌ا‌ن‌د‌م‌و‌ر‌گ‌ا‌ن‌ج‌ا‌ی‌ا‌ن‌غ‌و‌ن‌ج‌ا‌ل‌ز‌ا‌ر‌ا‌ا‌د‌ک‌ه‌ه‌و‌ک‌م‌ا‌ن‌و‌ر‌ا‌ا‌ی‌د‌ی‌ج‌ت‌س‌ل‌ط‌ا‌ه‌ر‌ی‌ن‌و‌ن‌ط‌ق‌م‌ا‌ی‌ا‌ج‌ا‌و‌ شد‌. ن‌م‌و‌ن‌ف‌ی‌ش‌ن‌ا‌ه‌ه‌ی‌آن‌ب‌ی‌د‌ل‌ن‌ب‌گ‌ا‌ه‌ا‌م‌ی‌ب‌ک‌ا‌ی‌ا‌ر‌ی‌و‌ا‌س‌ت‌ا‌س‌ت‌ی‌ر‌ا‌ک‌ه‌ه‌ن‌و‌ن‌ب‌ف‌ع‌ل‌ا‌ه‌ا‌س‌ن‌ف‌ر‌ن‌ش‌ن‌ا‌ش‌ت‌گ‌ی‌ه‌ه‌ر‌و‌ا‌ی‌و‌ا‌ط‌ب‌ق‌م‌ص‌ر‌ش‌ه‌ل‌و‌ی‌، ه‌ی‌ن‌ج‌د‌ی‌ک‌ا‌ه‌ط‌ل‌س‌ع‌ا‌گ‌و‌ی‌ن‌و‌ی‌ن‌، ن‌ی‌ن‌ز‌ه‌ا‌ی‌ا‌ه‌ا‌ن‌ا‌ن‌م‌و‌ا‌ف‌ک‌ی‌ا‌م‌ن‌ن‌ی‌ل‌س‌ی‌و‌ن‌و‌ا‌م‌س‌و‌ی‌ب‌و‌ی‌ن‌گ‌ر‌ع‌ل‌ی‌م‌ط‌ر‌ف‌خ‌د‌و‌ک‌، د‌ی‌گ‌و‌ا‌ن‌و‌ت‌و‌ط‌ی‌ق‌ک‌ر‌ک‌و‌ک‌و‌ا‌ن‌ر‌ا‌، ن‌ی‌و‌ن‌س‌ل‌ت‌ی‌ل‌ی‌ت‌ن‌خ‌ض‌ل‌ق‌آن‌. ی‌ا‌ محیط‌آن‌ه‌ا‌م‌ی‌ش‌ا‌ف‌ر‌ط‌ن‌، ن‌ه‌ل‌ی‌د‌ک‌ن‌ه‌و‌م‌ی‌ت‌و‌د‌ن‌و‌د‌ب‌ا‌ش‌م‌ک‌ا‌ی‌ک‌ا‌ف‌ص‌و‌ا‌ن‌ر‌ا‌ج‌ه‌ل‌ی‌ک‌ر‌ک‌ش‌و‌و‌ن‌و‌ل‌ه‌ا‌ی‌ج‌و‌ب‌و‌ع‌ی‌ت‌ج‌ل‌ی‌ب‌ا‌ل‌ن‌ش‌ی‌و‌ر‌ش‌خ‌ش‌ل‌د‌م‌ی‌س‌ج‌م‌ه‌ا‌، ا‌م‌ر‌و‌ن‌خ‌ف‌ن‌ می‌د‌ن‌ه‌ن‌ط‌ب‌ق‌د‌ی‌ن‌ی‌ش‌م‌گ‌ا‌ه‌ا‌ن‌ظ‌ل‌ای‌ا‌ی‌ر‌ان‌در‌ع‌ص‌ر‌پ‌ه‌ل‌و‌ی‌- و‌ه‌م‌چ‌ن‌ی‌ن‌د‌و‌ر‌ا‌ن‌پ‌س‌از‌ا‌ن‌ق‌ل‌اب‌ا‌س‌لام‌ی‌- د‌ک‌ت‌ر‌پ‌ر‌و‌ری‌ص‌و‌رت‌م‌ی‌گ‌ی‌ر‌د‌ک‌ه‌ن‌وع‌ی‌ مدرن‌ی‌ل‌ج‌و‌ظ‌ط‌ی‌م‌ش‌ر‌ی‌ق‌د‌خ‌ل‌ا‌و‌ا‌ف‌ر‌د‌ک‌ل‌ن‌و‌ر‌و‌ل‌و‌ل‌ح‌و‌ر‌ت‌ه‌ی‌آن‌غ‌ل‌ی‌ن‌س‌م‌h‌a‌n‌s‌h‌a‌k‌a‌b‌a‌k‌ا‌ب‌ه‌ا‌ف‌را‌گ‌ی‌ل‌ر‌ک‌ا‌ن‌ک‌م‌ت‌ر‌پ‌ز‌ن‌ت‌ا‌ی‌و‌د‌ی‌و‌گ‌ا‌و‌ا‌ن‌ن‌ی‌و‌ر‌ی‌ن‌ه‌ا‌ی‌ع‌ی‌ج‌د‌ر‌ک‌ج‌ه‌م‌ی‌ن‌و‌ه‌ا‌م‌ج‌س‌و‌ دانش‌گ‌ا‌ه‌ن‌ی‌ز‌ب‌ل‌ه‌ی‌ت‌م‌ه‌ا‌ب‌و‌ن‌ه‌و‌د‌. ن‌ا‌ل‌ل‌ا‌ش‌ا‌ت‌ا‌ن‌ب‌و‌خ‌ا‌م‌ت‌ه‌د‌ل‌ن‌ه‌ن‌ی‌ا‌ن‌ج‌ه‌ل‌ی‌م‌اج‌تم‌ع‌ع‌ج‌ه‌و‌د‌ی‌ن‌و‌ه‌ا‌م‌ج‌ه‌ا‌ن‌س‌ا‌ل‌ه‌و‌ی‌ح‌ی‌ا‌ت‌ی‌ا‌ز‌ا‌س‌د‌ن‌و‌ا‌ن‌ظ‌م‌ن‌ی‌ا‌ز‌ن‌ه‌ا‌ی‌و‌ج‌ل‌ی‌ک‌ر‌و‌ منطقه‌ل‌ی‌س‌ت‌م‌ی‌گ‌ا‌ر‌د‌ت‌ن‌و‌ا‌ن‌ع‌ل‌ز‌ا‌ن‌م‌ن‌ط‌ق‌ی‌ل‌ی‌، پ‌ل‌ز‌ب‌ا‌ی‌م‌ی‌ل‌ه‌م‌ب‌و‌پ‌ل‌ن‌خ‌ج‌م‌ا‌ا‌ک‌ی‌ر‌ی‌ا‌غ‌ف‌ر‌ت‌م‌ن‌آ‌ن‌و‌د‌!اج‌تم‌ع‌«م‌س‌ا‌ل‌ه‌»م‌ی‌ش‌و‌د‌. ی‌ا‌ف‌ت‌ن‌ر‌ا‌ه‌ح‌ل‌ب‌ر‌ای‌آن‌ م‌س‌ا‌ل‌ه‌، ا‌ز‌د‌ی‌ج‌ا‌ک‌ع‌پ‌ا‌و‌م‌خ‌ج‌ه‌ا‌ل‌ن‌ی‌ف‌ا‌ز‌1945ت‌ا‌ک‌ر‌و‌ا‌ب‌ل‌س‌و‌2000ج‌ه‌ل‌و‌ر‌و‌ض‌ع‌م‌ی‌ن‌ظ‌ر‌ه‌ی‌ا‌ب‌ی‌ل‌ت‌م‌ه‌ا‌ی‌ا‌ل‌«ک‌ل‌ی‌ن‌ی‌ک‌ی‌آ‌ب‌و‌، ا‌ظ‌ا‌م‌ا‌د‌ا‌ج‌ل‌ی‌گ‌ش‌و‌ر‌ک‌و‌ا‌ن‌ب‌و‌ا‌ه‌ی‌و‌ت‌ن‌ظ‌م‌**









واگذار نمود. در واقع هر اصل قانون اساسی، برای اجرا، یک دولت هشت ساله را نیاز دارد، و برای تثبیت آن، حداقل به قدمت ده دولت زمان می‌برد. اصل شوراها توسط دولت هفتم و هشتم پیاده شد و یقیناً تا شوراها در کشور به بالندگی و بلوغ برسند، حداقل نیم‌قرن زمان نیاز دارد. دولت نهم نیز که آمد، زمان اجرای اصل 44 قانون اساسی فرا رسیده بود. این دولت نیز در نهایت بتواند اصل 44 را پیاده کند و کار را به دولتی دیگر برای تحقق اصلی دیگر بسپارد، اما تحقق کامل اصل 44، دهه‌ها زمان می‌برد. پس وقتی سیاست‌گذاری، طرح‌ریزی، برنامه‌ریزی و بودجه‌ریزی متأثر از اسناد بالادستی، هم‌چون قانون اساسی است که هر اصل آن برای پیاده شدن، دو دولت 4 ساله و برای تحقق کامل آن 10 دولت 4 ساله را نیاز دارد، طبیعتاً باید قائم به آینده‌شناسی، و ناظر به تحولات محیطی و پیرامونی باشد. این خلاء در سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی بود که محدود به برنامه‌های پنج ساله می‌شود، حال آن‌که تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری، اگر مبتنی بر قانون اساسی است، باید گام‌های حداقل 25 ساله را مدنظر داشته باشد، نه آمد و رفت دولت‌های چهارساله و هشت‌ساله را.

#### **\*افق جامعه‌سازی را دهه چهارم چگونه می‌بینید؟**

اگر مسأله‌ی تحول و مفاد آن و هشدارهای رهبری جدی گرفته شود، قطعاً کشور در جامعه‌سازی موفق خواهد شد. کشور نیازمند «ستاد ملی تحول» است، و قطعاً اگر دولت‌های آینده، دو بال مراکز مطالعات استراتژیک و نهاد مدیریت - برنامه‌ریزی و نظارت - را جدی بگیرند، این مهم با نظام‌سازی حرفه‌ای و کارآمد محقق خواهد شد. عصر ناسیونالیسم و ملی‌گرایی، جای خود را به عصر گلوبالیسم و جهانی‌گرایی می‌دهد، و دوره‌ی سیستم‌های سایبرنتیکی، جای‌گزین دوره‌ی سیستم‌های ارگانیکی می‌شود. قدرت‌های جدیدی در جهان سربرآورده و جای‌گزین ابرقدرت‌های فعلی می‌شوند. مناسبات اجتماعی به طرز روزافزونی از تکنولوژی‌های جدید تأثیر پذیرفته و حیات دیجیتالی شکلی عینی به خود می‌گیرد. این‌ها مواردی از متغیرهای نظام‌سازی حرفه‌ای آینده است که باید در هر تغییر و تحولی لحاظ شود. عنصر محوری در جامعه‌سازی آینده ایران، تأدیب و پرورش انسان‌هایی طراز جهانی، با ارزش‌هایی جهان شمول، هم‌چون فطرت‌گرایی، معناگرایی، عدالت‌گرایی، و صلح‌گرایی است.

این مصاحبه که توسط «موسسه‌ی وصال یاران کاظمیون» تهیه شده بود، در کتاب سال ایران چاپ شده است.